

BARAJsiz SINAV NASIL OLACAK

YÖK üniversiteye girişteki TYT ve AYT'de 150 ve 180 baraj puan uygulamasını kaldırdı. Hürriyet, barajın kalkmasıyla üniversiteye girişte nelerin değişeceğini araştırdı.

Öğrenciler geçen yıllara göre artık daha az net cevapla üniversitelere girebilecek.

Nuran ÇAKMAKÇI

YAKLAŞIK 8-9 NET YETECEK

Geçen yıl TYT'ye giren yaklaşık 2.5 milyon öğrencinin 1 milyona yakını baraja takıldı ve elendi. Baraj olmasaydı bu öğrenciler de üniversiteye girebilecekti. Barajlı sistemde sınava giren bir adayın üniversiteye yerleşebilmesi için en az 14-15 net yapması gerekiyordu. Şimdi baraj kaldırıldığı için yaklaşık 8-9 net yapanlar üniversiteli olabilecek.

KONTENJANLAR ARTACAK

Barajsız sistem sayesinde daha önceki yıllarda öğrencilerin çok tercih etmediği üniversitelerin iktisadi ve idari bilimler, çalışma ekonomisi, maliye, kamu yönetimi, siyaset bilimi ve sosyoloji gibi bölümlerinde doluluk oranlarının artması bekleniyor. Son yıllarda kontenjanlarını doldurmada sıkıntı yaşayan vakıf üniversiteleri de rahatlayacak. » 10

YÖK BAŞKANI KALİTE ARTACAK

YÖK Başkanı Prof. Dr. Erol Özvar: Öğrencilerin üzerindeki psikolojik baskıyı kaldırdık. Rekabet artacak. Kalite tartışması fevkalade yanlış. Tam tersine, ortalamalar yükselecek.

MADDE MADDE BARAJSIZ YKS

YÖK, üniversite sınavlarında uygulanan 150 ve 180 puanlık barajı kaldırdı ve bazı yeniliklere gitti. Peki barajın kaldırılması ne anlama geliyor? Bir bölüme girmek için kaç net yapmak gerekiyor. İşte üniversite sınavında yeni sistemin detayları:

1 MİLYON ADAYA TERCİH ŞANSI

Daha önceki yıllarda Yükseköğretim Kurumları Sınavı'nın (YKS) ilk basamağı olan Temel Yeterlik Sınavı'nda (TYT) ön lisans ve lisans için 150 puan şartı vardı. Bu barajın kalkmasıyla yaklaşık 1 milyon öğrencinin tercih yapma hakkı doğuyor. Yeni geçen yıl sınavta geçen yaklaşık 2.5 milyon öğrenciden elenen 1 milyon civarında adayın, bu sistem olsa da 2'nci basamak olan Alan Yeterlik Sınavı'na (AYT) baraj şartı olmadan girebilme ve belli de bir üniversiteyi kazanabilme şansı olacaktır.

YERLEŞMEK İÇİN 8-9 NET YETECEK

TYT'de belirleyici olan Türkçe ya da matematik testlerinde, öğrencilerin diğer testlerinin geçerli olup puan hesaplamasına yapılabilmeleri için yarım nete ihtiyacı var. Bu iki testten birinden yarım net çıkaramayanların puanları hesaplanmıyordu. Şimdi baraj kalktı. Ancak, yine

BAZI BÖLÜMLER DAHA ÇOK SEÇİLECEK

Geçmiş yıllarda özellikle İktisadi ve İdari Bilimler alanlarında pek de

de TYT'de öğrencilerin puan hesaplamasına yapılabilmeleri için Türkçe ya da matematik testinden yarım net almaları gerekiyor. Eğer yarım net alamazsa sınav yerine ekirse diğer öğrencinin diğer testleri hesaplanmıyordu. Bu kural şimdi de geçerli. Adaylar, önceki yıllarda olduğu gibi sınav puanına ortaöğre-

tercih edilmeyen çalışma ekonomisi, maliye, kamu yönetimi, siyaset bilimi ve

tim başarı puanına eklenerek oluşacak yerleştirme puanıyla, puan üstünlüğüne göre yerleşme imkanı elde edecek. Ama bir adayın önceki yıllarda yerleşebilmesi için 14-15 net yapması gerekiyordu. Barajı geçebilecek için TYT'de gereken 14-15 net yerine bu sene öğrenciler 8-9 net ile yerleşebilecek.

Sınav süresi her yıl artıyordu. Öğrenciler sınav sonrasında zamanın yetmediğine yönelik eleştiriler geliyordu. YÖK, YKS'nin ilk aşaması olan TYT'de 135 dakika olan sınav süresini 30 dakika daha arttırarak 165 dakikaya çıkardı.

KONTENJANLAR DOLACAK

Vakıf üniversiteleri son yıllarda kontenjanlarını doldurmakla sıkıntı yaşıyor. Özellikle tercih aşamasında bazı bölümler, artık öğrenciler tarafından üniversitelere ulaşabilmek için tercih edilebilir olacak. Bu da en çok vakıf üniversitelerinin kontenjanlarını etkileyecek.

30 DAKİKA EK SÜRE GELDİ

Sınav süresi her yıl artıyordu. Öğrenciler sınav sonrasında zamanın yetmediğine yönelik eleştiriler geliyordu. YÖK, YKS'nin ilk aşaması olan TYT'de 135 dakika olan sınav süresini 30 dakika daha arttırarak 165 dakikaya çıkardı.

EĞİTİM RADARI

Nuran ÇAKMAKÇI

YÖK BAŞKANI ÖZVAR: DAHA ÇOK ÖĞRENCİ TERCİH YAPSIN DIYE

Bu yıl sınavta girecek 2.5 milyon adayın ilgilendiren ve önceki aşamada açıklanan sınav değişiklikleri birçok öğrenciyi sevindirdi ancak bazı uzmanları da kalitenin düşeceği konusunda endişelendiriyor. Sınav değişikliklerini YÖK Başkanı Prof. Dr. Errol Özvar ile konuştum...

■ Baraj puanı niye kalktı?
Önlisans ve lisans programlarını tercihte bugüne kadar olan baraj puanı uygulanmasını kaldırdık.

Kazanmak, kayıt yaptırmaktan söz etmiyoruz. Öğrencilerin tercih yapma imkanını genişlettiğimiz, arttırdık. Puanlarını kaldırdık, üniversitedeki bölüm ve programlarını üniversitemizin düşmesi anlamına gelmiyor. Bu puanları düşürmeye yönelik bir uygulama değil. Ön lisans ve lisans programlarını tercih etmek için önceden TYT'de 150, AYT 180 puan almak gerekiyordu. Bu barajı kaldırarak, puanı hesaplanabilen öğrencilerin tercihte bulunma fırsatını onlara vermiş oluyoruz.

■ Sıfır puan almayan herkesin tercih hakkı var değil mi?
Önlisans ve lisans programlarını yerleştirme puanlarında düşüş, indirim söz konusu değil. Temel matematik veya Türkçe testinde belirli düzeyde ham puan almamakta yine gerekiyor. Ham puan uygulaması devam

■ PUAN ÜSTÜNLÜĞÜ ÖNEMLİ
Önlisans ve lisans programlarını yerleştirme puanlarında düşüş, indirim söz konusu değil. Temel matematik veya Türkçe testinde belirli düzeyde ham puan almamakta yine gerekiyor. Ham puan uygulaması devam

■ Sıfır puan almayan herkesin tercih hakkı var değil mi?
Önlisans ve lisans programlarını yerleştirme puanlarında düşüş, indirim söz konusu değil. Temel matematik veya Türkçe testinde belirli düzeyde ham puan almamakta yine gerekiyor. Ham puan uygulaması devam

■ Sıfır puan almayan herkesin tercih hakkı var değil mi?
Önlisans ve lisans programlarını yerleştirme puanlarında düşüş, indirim söz konusu değil. Temel matematik veya Türkçe testinde belirli düzeyde ham puan almamakta yine gerekiyor. Ham puan uygulaması devam

■ Sıfır puan almayan herkesin tercih hakkı var değil mi?
Önlisans ve lisans programlarını yerleştirme puanlarında düşüş, indirim söz konusu değil. Temel matematik veya Türkçe testinde belirli düzeyde ham puan almamakta yine gerekiyor. Ham puan uygulaması devam

YÖK Başkanı Prof. Dr. Errol Özvar

ediyor. TYT sınav puanının hesaplanabilmesi için bu iki testten birinde en az 0.5 veya daha fazla ham puan alınmalı. Bu ham puan alan öğrencilerin sınav puanı hesaplanıyor. Buna göre puanı hesaplanan öğrencinin en düşük alacağı puan 100, en yüksek alacağı puan ise 500'dür. Bu açıdan puan hesaplanamamış öğrenci her bir değişikliğe söz konusu değil. Önceki senelelerde olduğu gibi uygulama devam ediyor.

Geçen sene Y-TYT'de öğrencinin puanının hesaplanabilmesi için 150 puan almaması gerekiyordu. 150 puan almadığına ön lisans programlarına başvurabiliyordu. AYT'de de puan türlerine göre sayısal, sözel, eşit ağırlık alanlarında 180 ve üzeri olduğu takdirde puanı hesaplanabiliyordu. Yeni dönem ise puanı hesaplanabilen bütün öğrencilerin hem Y-TYT hem Y-SAY hem Y-SÖZ, Y-EA, Y-DE, Y-DİL puanı hesaplanacak. Fakat önceki senelelerde olduğu gibi programları kazanabilmek için aldıkları puan ile başarı sırasına bağlı. Yani bir programa girebilmek için puan üstünlüğüne sahip

olmanız gerekiyor. Demek istiyoruz ki, herhangi bir programa başvuruların kontenjanı nispetinde başarı sırasına göre yerleşilecek, önceki senelelerde olduğu gibi.

■ Neden bu değişikliği ihtiyacı duyuyunuz o halde?
Daha fazla sayıda öğrenciyi tercihte bulunabilme imkanına kavuşturmak istedik. Baraj puanını kaldırarak tercih havuzunda çok daha fazla sayıda öğrencinin olmasını sağladık. Öğrenciler, baraj sebebiyle psikolojik baskı altında kalmıyorlar. Onların üzerindeki psikolojik baskıyı kaldırabilmek, sadece başarıya ulaşmaya yönlendirip sevk etmek, öğrenciler arasında daha fazla rekabeti sağlayabilmek istedik.

Bu durumda öğrenciler arasında rekabet daha fazla artacak. Tercih havuzunda daha fazla öğrenci olacak. Bu tercih havuzunda puan üstünlüğüne sahip olanların, programa puanları yettiği takdirde, kayıt hakkı elde edebilmelerini sağlayacağız. Kısacası, geçen yıl olduğu gibi öğrenci, TYT ve AYT sınav puanı elde edilebilirse, bunun için 0.5 net yapabilen ham puan alma imkanı elde etmiş olacak.

'KALİTE DÜŞMEZ AKSİNE ARTAR'

■ Kalite düşecek endişesi konusunda ne diyorsunuz?

Programa kayıt yapma hakkı kazanmak için puan üstünlüğü olması lazım. Sınavda yerleştirme aldıkları puan ve başarı sırası ile mümkün. Aynı önceki senelelerde olduğu gibi. Başarı sıralaması olmayan, başarı sıralamasında programın gerektirdiği puanı alamayan zaten kazanamaz. Kalite tartışması fevkalade yanlış tartışma. Tam tersi ortalamalar yükselcek, daha fazla sayıda öğrencinin katılımı programların puanlarını yukarı çekmesine neden olacak.

■ Boş kontenjanları doldurmak için mi bu karar alındı?
Kontenjanları doldurmak için diye alınan karar değil. Çünkü, geçen senelelerde olduğu gibi programlara yerleşebilmek için puan üstünlüğüne sahip olmak gerekir, yüksek puan almak gerekiyor. Başarı sırası şartı getirilmemiş programlarda herhangi bir değişiklik söz konusu değil. Tip, ezacaklık, dış hekimliği, diğerlik, mimarlık, mühendislikte başarı sırasına girmedikçe programlara tercihte

bulunabilme, kazanabilme imkanı yok. Biz öğrenciyi programa yerleştirmiyoruz. Öğrenci aldığı puan ile programa yerleşme hakkı kazanıyor. Örneğin herhangi bir programın 10 kişilik kontenjanı var. O programa yerleşen 10 kişi en yüksek puan alan öğrenciden itibaren aşağı doğru sıralanır. 10'uncu kişinin aldığı en düşük puan neyse ona göre o sıralama gerçekleşir. Burada demek ki programların arasındaki rekabet belirler. Bizim amaçımız psikolojik adayıları kaldırmak, onları daha fazla rekabete sevk etmiş, başarıyı yukarı çekebilecek. Barajın kaldırılması öğrencilerin rekabete etme şansını arttıracak.

■ 'BARAJ OLMASA' SİMULASYONU
Geçen yıl baraj olmasaydı kaç kişi tercih hakkı elde ederdi? Bir simülasyon yaptık. Geçen yıl 2 milyon 607 bin 715 aday sınavla alındı. Aralarında sıfır alanlar ve kopya nedeniyle eleneler var. Eğer baraj puanı olmasaydı 2 milyon 393 bin kişinin puanı hesaplanacaktı. Oysa 1 milyon 627 bin 539 kişinin puanı hesaplandı. 700 bini aşkın kişi sistem dışına itilecekti. Önemli olan programları daha fazla sayıda adayın tercih etme bakımından ulaşılabilir hale getirmek.

UZMANLAR NE DEDİ?

ÇOK TERCİH EDİLEN BÖLÜMLERİ ETKİLEMEZ

Salim Ünsal (Eğitim uzmanı): Önceki yıllarda kontenjanı dolduramadıkları bölümlerde bir değişiklik yaşanmaz. Tercih hakkı elde edecek yeni kitle bu bölümlere yerleşmekte yine zorlanır. Ancak boş kontenjan sayıları minimum bir düzeye inebilir. Lisans programlarına yerleşme oranları, önlisans oranlarından daha fazla olabilir.

BARAJIN KALKMASI DOĞRU BİR KARAR

Ömer Soğuk (Eğitimci): Üniversitelerde yeterli kontenjan var. Öğrenciler barajı geçemediği için vakit ve devlet üniversitelerinde boşluk oldu. Ek tercih dönemiyle aslında amaç boş kontenjanları kapatmaktır. Bu kadar kontenjan boş kaldığı bir ortamda, barajın kaldırılması ancak çok doğru bir karar olur.

SÜREİNİN UZAMASI STRESİ AZALTIYOR

Çhan Beşiyurt (Fen Bilimleri Eğitimi Uzmanı): TYT'de sürenin uzatılması adaylar için olumlu. Özellikle TYT sonlandırılan uzman adayları için olumlu. Mesinler olmasa adayları zaman açısından zorluyor. 120 sorunun tamamını yapan çok az öğrenci tutuyor oluyor. Sımdı süre öğretilmeye stresli olmayacak. Ancak bu da öğrencileri rekabete itmeyecek.

KİB NET YAPAMAYAN BAZAN DA BİTİREMEZ

Prof. Dr. Burhanettin Dönmez (Basent Üniversitesi): Bir net yapamayan öğrencinin üniversite stresi olmaz doğru değil. Kazansa bile okuyamaz, okusa bile istihdam edilemez. İnsanı mutsuz etmeye gerek yok. Üniversite işi kapısı olarak algılanmamalı. Teknik eleman, ara eleman istiyorsanız sınavsız girebilecekleri meslek yolu okutular var.

İSTİHDAMA KATKISI OLMASIZ

Selçuk Pehlivanoglu (Türk Eğitim Derneği Genel Başkanı): Bu kararın mezunların istihdamına katkısı olmayacak. Nükselen öğrencilerin okuyacağı bir yer değildir. Herkesi üniversite mezunu yapmak zorunda değilsiniz ancak herkesin refahını sağlayacak düzeni kurmanız gerekir.

ÖZEL YETENEK SINAVLARINDA TABAN PUAN İSTENECEK Mİ

YÖK'ün düzenlemesinden önceki uygulamada, özel yetenek sınavıyla öğrenci alan yükseköğretim kurumlarına başvurabilmek için de TYT puanının 150 ve üzeri olması gerekiyordu. 2022 YKS'den itibaren özel yetenek sınavıyla öğrenci alan yükseköğretim kurumlarına başvurabilmek için adayın TYT puanının hesaplanması gerekiyor. Yani özel

yetenek sınavı sonucu yükseköğretim kurumlarına yerleştirme işlemine alınacak tüm adayların 2022 YKS'ye başvuru yapılmaları zorunlu olacak. Ayrıca, özel yetenek sınavında taban puan şartı aranmayacaktır. Arancak ise en az kaç puan alması adayların başvurabileceklerine ilgili üniversiteler karar verecek ve basın-yayın organlarıyla adaylara duyuracak.

